

UCHWAŁA

Komisji habilitacyjnej do spraw postępowania dr Małgorzaty Barbary Wójtowicz-Szeffler
o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia
z dnia 25 września 2026 roku

§ 1

Komisja habilitacyjna do spraw postępowania dr Małgorzaty Barbary Wójtowicz-Szeffler o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w składzie:

prof. dr hab. Małgorzata Lipowska – przewodnicząca Komisji,
prof. dr hab. Roman Ossowski – sekretarz Komisji,
prof. dr hab. Ewa Pisula – recenzentka,
dr hab. Łucja Bieleninik – recenzentka,
dr hab. Dorota Czyżowska – recenzentka,
dr hab. Błażej Smykowski – recenzent,
dr hab. Aleksandra Błachnio – członkini Komisji,

działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, po zapoznaniu się z dokumentacją postępowania, w tym z czterema recenzjami osiągnięć naukowych Habilitantki, oraz po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego, stwierdza, że dr Małgorzata Barbara Wójtowicz-Szeffler spełnia przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego, określone w art. 219 ust. 1 pkt 1–3 ustawy.

Osiągnięcie naukowe dr Małgorzaty Barbary Wójtowicz-Szeffler stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny psychologia, a Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

W wyniku przeprowadzonego jawnego głosowania Komisja wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr Małgorzacie Barbarze Wójtowicz-Szeffler stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Wynik głosowania:

- uprawnionych do głosowania – 7 osób,
- obecnych – 6 osób,
- głosów za – 6,
- głosów przeciw – 0,
- głosów wstrzymujących się – 0

§ 2

Integralną częścią niniejszej uchwały jest Załącznik nr 1 stanowiący jej uzasadnienie.

§ 3

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę Przewodniczącej Rady Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Komisji Habilitacyjnej
prof. dr hab. . Małgorzata Lipowska

UZASADNIENIE

Komisja habilitacyjna zapoznała się z dokumentacją postępowania dr Małgorzaty Barbary Wójtowicz-Szeffler, w tym z osiągnięciem naukowym wskazanym jako podstawa ubiegania się o stopień, pozostałym dorobkiem naukowym Habilitantki oraz czterema recenzjami.

Dr Małgorzata Wójtowicz-Szeffler uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii w 2003 r. w Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, obecnie Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Z uczelnią tą jest zawodowo związana od 1995 r. Jej działalność naukowa koncentruje się przede wszystkim wokół problematyki diagnozowania rozwoju małego dziecka oraz wspomagania rozwoju dziecka i jego rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z grup ryzyka rozwojowego, w tym dzieci urodzonych przedwcześnie.

Osiągnięcie naukowe i ocena recenzentów

Podstawę postępowania habilitacyjnego stanowi autorska monografia pt. „Wcześniactwo. Holistyczny model wsparcia rodziny”, opublikowana w 2025 r. przez Wydawnictwo UKW w Bydgoszczy. Monografia poświęcona jest funkcjonowaniu rodziców dzieci urodzonych przedwcześnie, ze szczególnym uwzględnieniem stresu rodzicielskiego, strategii radzenia sobie, kompetencji rodzicielskich oraz wsparcia społecznego. Część empiryczna opiera się na badaniu 208 rodziców dzieci urodzonych przedwcześnie w wieku od 1. do 4. roku życia.

Wszystkie cztery recenzje zakończyły się pozytywnymi konkluzjami, przy czym Recenzenci różnili się w ocenie poszczególnych elementów osiągnięcia. Część z nich sformułowała uwagi krytyczne dotyczące przede wszystkim zakresu nowości proponowanego modelu, stopnia jego empirycznej weryfikacji oraz ograniczeń metodologicznych przeprowadzonych badań.

Prof. dr hab. Ewa Pisula pozytywnie oceniła aktualność i społeczne znaczenie podjętej problematyki, objęcie badaniem stosunkowo dużej grupy rodziców, w tym licznej grupy ojców, zastosowanie wystandaryzowanych narzędzi oraz uwzględnienie różnych źródeł wsparcia społecznego. Za szczególnie ważne wyniki uznała wykazanie zróżnicowania profilu stresu rodzicielskiego w zależności od wieku dziecka oraz selektywnego, buforowego działania wsparcia społecznego. Jednocześnie sformułowała kilka istotnych uwag polemicznych. Dotyczyły one przede wszystkim niewystarczającego uzasadnienia autorskiego modelu holistycznego i jego przewagi nad istniejącymi koncepcjami, ograniczonego zakresu empirycznej weryfikacji tego modelu, braku grupy porównawczej rodziców dzieci urodzonych o czasie oraz potrzeby dalszego dopracowania autorskich wskaźników ryzyka rozwojowego i wsparcia instytucjonalnego. Mimo tych zastrzeżeń pozytywnie oceniła wartość naukową monografii i uznała, że osiągnięcia Habilitantki odpowiadają wymaganiom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Łucja Bieleninik oceniła osiągnięcie zdecydowanie pozytywnie. Za szczególną wartość monografii uznała integrację perspektywy psychologii rozwoju, psychologii rodziny i psychologii stresu oraz powiązanie wyników badań z praktycznymi rekomendacjami dotyczącymi wsparcia rodzin dzieci urodzonych przedwcześnie. Wysoko oceniła uwzględnienie perspektywy rozwojowej, pozwalającej ukazać zmienność charakteru stresu rodzicielskiego wraz z wiekiem dziecka, a także analizy moderacyjne wskazujące na selektywną rolę wsparcia społecznego. Istotnym wynikiem było wykazanie, że wsparcie bliskich może pełnić funkcję buforującą w

zakresie strategii radzenia sobie, podczas gdy analogicznego efektu nie stwierdzono dla wsparcia instytucjonalnego. Recenzentka podkreśliła także aplikacyjny wymiar opracowanych rekomendacji. W konkluzji uznała osiągnięcie za oryginalne i stanowiące znaczący wkład do wiedzy o procesach rozwoju dziecka i systemowych formach wsparcia rodziny w sytuacji ryzyka rozwojowego oraz jednoznacznie poparła nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Błażej Smykowski przedstawił najbardziej krytyczną ocenę osiągnięcia. Zwrócił uwagę, że monografia nie w pełni realizuje deklarowany zamiar stworzenia i empirycznej weryfikacji holistycznego modelu wsparcia rodziny, a przedstawione badania dotyczą przede wszystkim wybranych zależności między stresem rodzicielskim, strategiami radzenia sobie, kompetencjami rodzicielskimi i wsparciem społecznym. Wskazał również, że część proponowanych rozwiązań ma bardziej charakter zastosowania i porządkowania istniejącej wiedzy niż tworzenia nowych podstaw teoretycznych. Jednocześnie podkreślił znaczenie podjętej problematyki oraz praktyczną wartość uzyskanych wyników dla wspomagania rodzin dzieci przedwcześnie urodzonych. W końcowej ocenie stwierdził, że przedstawione osiągnięcie wnosi wystarczająco znaczący wkład w rozwój problematyki stresu rodzicielskiego, a wiedza i doświadczenie Habilitantki sytuują ją wśród naukowców i praktyków wyróżniających się w tym obszarze problemowym. Tym samym również ta recenzja zakończyła się pozytywną konkluzją.

Dr hab. Dorota Czyżowska pozytywnie oceniła zarówno znaczenie problematyki wcześniactwa, jak i aplikacyjny charakter badań Habilitantki. Za wartościowe uznała szerokie uwzględnienie uwarunkowań stresu rodzicielskiego oraz próbę powiązania perspektywy psychologicznej z systemowym spojrzeniem na rodzinę dziecka urodzonego przedwcześnie. Zwróciła jednak uwagę, że model zaproponowany w monografii został zweryfikowany tylko częściowo, a nie wszystkie elementy uznane przez Autorkę za istotne znalazły odzwierciedlenie w badaniu. W ocenie całego dorobku wskazała ponadto na wyraźną przewagę aktywności aplikacyjnej, wdrożeniowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej nad obecnością w międzynarodowym obiegu naukowym. Zwróciła także uwagę na ograniczoną obecność dorobku Habilitantki w międzynarodowym obiegu naukowym oraz niskie wskaźniki cytowalności. Ostatecznie jednak uznała monografię za pozytywne osiągnięcie naukowe i sformułowała wniosek o dopuszczenie Habilitantki do kolejnych etapów postępowania habilitacyjnego.

Komisja, odnosząc się łącznie do czterech recenzji, uznała za istotne, że formułowane przez część Recenzentów uwagi krytyczne dotyczą przede wszystkim zakresu i sposobu uzasadnienia holistycznego modelu wsparcia rodziny oraz możliwości jego pełnej empirycznej weryfikacji, nie podważają natomiast wartości uzyskanych wyników dotyczących funkcjonowania rodziców dzieci urodzonych przedwcześnie. Szczególne znaczenie mają wyniki wskazujące na zmienność charakteru stresu rodzicielskiego wraz z wiekiem dziecka, jego związki ze strategiami radzenia sobie i kompetencjami rodzicielskimi oraz zróżnicowaną, selektywną rolę wsparcia społecznego. Na tym przede wszystkim – obok znaczenia aplikacyjnego uzyskanych rezultatów – opiera się naukowa wartość przedstawionego osiągnięcia.

Aktywność naukowa Habilitantki

Pozostały dorobek dr Małgorzaty B. Wójtowicz-Szeffler obejmuje ponad 60 prac naukowych, w tym monografie autorskie, monografie redagowane i współautorskie, rozdziały oraz artykuły naukowe. Po uzyskaniu stopnia doktora jej badania koncentrowały się przede wszystkim wokół dwóch powiązanych obszarów: diagnozowania rozwoju małego dziecka oraz wspomagania

rozwoju dziecka i jego rodziny. Ważnym elementem tego dorobku są prace dotyczące diagnozy procesowej oraz wcześniactwa, a także projekty łączące badania z tworzeniem i wdrażaniem konkretnych narzędzi i programów wsparcia.

Dorobek publikacyjny Habilitantki ma przy tym ograniczoną widoczność w międzynarodowym obiegu naukowym, na co zwrócono uwagę w recenzjach. Zdecydowana większość publikacji ukazała się w języku polskim, a liczba artykułów w międzynarodowych czasopismach o szerokim oddziaływaniu jest niewielka. Jednocześnie recenzenci podkreślali spójność tematyczną wieloletniej działalności badawczej oraz silny związek prowadzonych badań z praktyką psychologiczną i realnym transferem wiedzy do otoczenia społecznego.

Aktywność naukowa Habilitantki wykracza poza UKW. Obejmuje współpracę m.in. z Instytutem Badań Edukacyjnych, Uniwersytetem SWPS, Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Pracownią Testów Psychologicznych PTP oraz innymi ośrodkami krajowymi. Habilitantka uczestniczyła również w międzynarodowym projekcie dotyczącym relacji rodzinnych i kształtowania tożsamości, obejmującym zespoły z kilku krajów, współpracowała z ośrodkami w Lejdzie i Moguncji oraz rozwija współpracę z badaczami z uczelni greckich. Koordynuje również międzynarodowy Blended Intensive Programme „Family-Centred Early Intervention Across Europe: Models, Practices, Innovations and 3D Therapeutic Tools”, realizowany z partnerami z Włoch, Finlandii i Grecji.

Istotnym elementem działalności Habilitantki jest także udział w projektach o charakterze badawczo-wdrożeniowym. Kierowała m.in. projektami „uWażne dziecko”, „Wyspa Kompetencji” oraz projektem dotyczącym wykorzystania zabawek terapeutycznych drukowanych w technologii 3D w pracy z dziećmi urodzonymi przedwcześnie. Rezultaty tych prac znalazły zastosowanie w praktyce diagnostycznej, edukacyjnej i profilaktycznej. Recenzenci zwracali uwagę, że zdolność przekładania wyników badań na konkretne rozwiązania praktyczne jest jedną z najbardziej charakterystycznych cech jej działalności.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska Habilitantki jest rozbudowana. Pełniła funkcję promotora pomocniczego w zakończonym postępowaniu doktorskim, wypromowała 21 magistrów, prowadziła zajęcia dla studentów i doktorantów zagranicznej uczelni, od wielu lat opiekuje się kołem naukowym oraz angażuje się w organizację i popularyzację nauki. Recenzenci, zwłaszcza prof. Bieleninik i prof. Czyżowska, wysoko ocenili ten obszar aktywności, przy czym ma on charakter uzupełniający wobec ustawowych przesłanek nadania stopnia.

Całość przedstawionej dokumentacji pozwala pozytywnie ocenić istotną aktywność naukową dr Małgorzaty B. Wójtowicz-Szeffler realizowaną we współpracy z więcej niż jedną uczelnią lub instytucją naukową, przy czym jej specyfika polega w większym stopniu na współpracy projektowej, badawczo-wdrożeniowej i międzynarodowej niż na odbywaniu klasycznych długoterminowych staży naukowych.

Kolokwium habilitacyjne i dyskusja Komisji

W dniu 25 września 2026 r. odbyło się publiczne kolokwium habilitacyjne dr Małgorzaty Barbary Wójtowicz-Szeffler. W posiedzeniu uczestniczyło sześciu spośród siedmiu członków Komisji; nieobecna była dr hab. Łucja Bieleninik.

W pierwszej części posiedzenia Recenzenci przedstawili najważniejsze elementy swoich ocen osiągnięcia naukowego oraz pozostałego dorobku Habilitantki. Prof. dr hab. Ewa Pisula, dr hab. Dorota Czyżowska oraz dr hab. Błażej Smykowski podtrzymali pozytywne konkluzje swoich pisemnych recenzji, wskazując jednocześnie na przedstawione w nich mocne strony osiągnięcia oraz sformułowane uwagi krytyczne. W odniesieniu do nieobecnej dr hab. Łucji Bieleninik sekretarz Komisji przedstawił najważniejsze elementy jej recenzji, w której osiągnięcie habilitacyjne zostało ocenione jednoznacznie pozytywnie.

Następnie Habilitantka przedstawiła główne założenia i wyniki osiągnięcia naukowego pt. *Wczesniactwo. Holistyczny model wsparcia rodziny*. W prezentacji omówiła podstawy teoretyczne proponowanego modelu, zastosowaną metodologię oraz najważniejsze wyniki badań. Odniosła się również do uwag zawartych w recenzjach, w szczególności dotyczących zakresu empirycznej weryfikacji modelu. Wskazała, które jego elementy znalazły potwierdzenie w przeprowadzonych badaniach, które zostały zweryfikowane częściowo, a które nie były przedmiotem badania. Przedstawiła także ograniczenia zastosowanego schematu badawczego oraz możliwe kierunki dalszych badań.

W dyskusji naukowej skoncentrowano się przede wszystkim na kwestiach, które pojawiały się również w uwagach recenzentów i wymagały dalszego doprecyzowania. Dotyczyły one statusu stresu rodzicielskiego w proponowanym modelu i możliwości ujmowania go zarówno jako konsekwencji sytuacji związanej z wczesniactwem dziecka, jak i czynnika wpływającego na dalsze funkcjonowanie rodziny. Dyskutowano również nad miejscem relacji pomiędzy rodzicami w proponowanym ujęciu systemu rodzinnego oraz nad metodologicznymi podstawami analizy zależności pomiędzy stresem rodzicielskim, strategiami radzenia sobie i kompetencjami rodzicielskimi.

Habilitantka, odpowiadając na pytania prof. dr hab. Ewy Pisuli, dr hab. Doroty Czyżowskiej i dr hab. Błażeja Smykowskiego, doprecyzowała przyjęte założenia teoretyczne i metodologiczne. Wskazała na dynamiczny i dwukierunkowy charakter analizowanych zależności, uznała zasadność szerszego uwzględnienia relacji w diadzie rodzicielskiej oraz odniosła się do ograniczeń wynikających z korelacyjnego charakteru przeprowadzonych badań. W dyskusji wskazano również możliwość rozwinięcia badań w perspektywie międzykulturowej, pozwalającej na analizę znaczenia uwarunkowań kulturowych i systemowych dla funkcjonowania rodzin dzieci urodzonych przedwcześnie.

W dyskusji Komisji po zakończeniu części jawnej podkreślono, że Habilitantka odniosła się do zasadniczych wątpliwości i uwag sformułowanych w recenzjach, w tym dotyczących zakresu empirycznej weryfikacji modelu oraz ograniczeń metodologicznych badań. Obecni Recenzenci podtrzymali pozytywne konkluzje swoich recenzji. Zwrócono przy tym uwagę, że wskazywane wcześniej ograniczenia osiągnięcia pozostają aktualne, nie podważają jednak wartości uzyskanych wyników ani znaczenia aplikacyjnego dorobku Habilitantki. Komisja pozytywnie oceniła sposób argumentacji podczas kolokwium, umiejętność krytycznego odniesienia się do własnych badań oraz wskazania ich ograniczeń i dalszych kierunków rozwoju.

Po przeprowadzonej dyskusji Komisja uznała, że przedstawione osiągnięcie naukowe, oceniane łącznie z pozostałą aktywnością naukową Habilitantki oraz z uwzględnieniem przebiegu kolokwium habilitacyjnego, spełnia przesłanki określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W głosowaniu jawnym, przy sześciu obecnych członkach Komisji, oddano 6 głosów za, przy braku głosów przeciw i wstrzymujących się. Komisja jednogłośnie podjęła uchwałę zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr Małgorzacie Barbarze Wójtowicz-Szeffler stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę całokształt dokumentacji postępowania, treść czterech pozytywnych recenzji, przebieg kolokwium habilitacyjnego oraz przeprowadzoną dyskusję, Komisja uznała, że osiągnięcie naukowe dr Małgorzaty Barbary Wójtowicz-Szeffler pt. *Wczesniactwo. Holistyczny model wsparcia rodziny* stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny psychologia. W ocenie Komisji wartość osiągnięcia wynika przede wszystkim z pogłębienia wiedzy o funkcjonowaniu rodziców dzieci urodzonych przedwcześnie, w szczególności w zakresie stresu rodzicielskiego, strategii radzenia sobie, kompetencji rodzicielskich oraz znaczenia różnych źródeł wsparcia społecznego, a także z wyraźnego powiązania uzyskanych wyników z praktyką wsparcia rodzin.

Komisja uznała również, że Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, obejmującą współpracę krajową i międzynarodową oraz działalność badawczo-wdrożeniową. Tym samym dr Małgorzata Barbara Wójtowicz-Szeffler spełnia przesłanki określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.